

POSKYTOVANIE ZUBNÝCH ZDRAVOTNÝCH SLUŽIEB MÔŽE POKRAČOVAŤ AJ POČAS COVID-19, MUSIA SA VŠAK PLNÍŤ OFICIÁLNE ODPORÚČANIA NA NÁRODNEJ A LOKÁLNEJ ÚROVNI

14. augusta 2020 (Ženeva, Švajčiarsko): Svetová dentálna federácia FDI uverejňuje toto vyhlásenie v reakcii na zverejnenie Úvah Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) o poskytovaní základného ústneho ošetrovania v kontexte COVID-19, zo dňa 7. augusta.

Nesprávna interpretácia dokumentu WHO viedla k rozsiahlemu zmätku a šíreniu nepresných a zavádzajúcich informácií v niektorých médiách. FDI a ich členské asociácie sa zaviazali zabezpečiť bezpečnosť komunit a pacientov, ktorých ošetrojú. Na rozdiel od nedávnych správ z niektorých médií môžu ľudia bezpečne navštíviť zubného lekára a využiť služby zubného lekárstva aj v kontexte smernice COVID-19, ak to predpisy krajiny dovoľujú.

V rámci publikovaných úvah WHO uvádza, že služby ústneho zdravotníctva - vrátane bežnej ústnej zdravotnej starostlivosti ako sú kontrola, čistenie zubov a preventívna starostlivosť - môžu pokračovať počas pandémie COVID-19 v tých krajinách, v ktorých došlo k dostatočnému zníženiu prenosových rýchlostí z komunitného prenosu v rámci širokého spoločenstva (*angl. community transmission*) na prenos v skupinách prípadov (*angl. cluster cases*).

FDI považuje publikáciu WHO za dokument „usmerňujúci“ a nie za „smernicu“ a už vôbec nie žiadne „univerzálne riešenie pre všetkých“. Oficiálne usmernenia, ktoré už existujú na vnútroštátnej, nižšej ako národnej úrovni alebo miestnej úrovni by sa mali dodržiavať, aj keď sa môžu od odporúčania WHO líšiť.

FDI zdôrazňuje, že na udržanie dobrého celkového zdravia je nevyhnutná ústna zdravotná starostlivosť a je veľmi dôležitá rutinná starostlivosť pre včasnú detekciu, prevenciu a kontrolu orálnych chorôb. FDI zastáva názor, že by sa mala využiť každá príležitosť na posilnenie vyhlásení o podpore ústneho zdravia a prevencie. Je tak možné znížiť potrebu nevyhnutných akútnych návštev u zubného lekára či na zubnej pohotovosti.

Zaroven však musia vlády zabezpečiť trvalý a spravodlivý prístup k základným zubným zdravotníckym službám, ako aj zaručiť dostupnosť vhodného osobného ochranného vybavenia (OOP) pri zubnom lekárskom ošetrovaní, aby sa zabránilo ešte väčšiemu zaťaženiu systémov zdravotníctva v budúcnosti.

FDI a ich približne 200 členských združení v 130 krajinách zaviedli opatrenia na zabezpečenie zabránenia prenosu vírusu, a tiež aby pacienti a personál boli primerane chránení pred rizikom infekcie. Medzi uvedené opatrenia sa zaraďuje:

- 1. skríning a triedenie pacientov (*triage*);**
- 2. dodržiavanie prísnych hygienických a dezinfekčných opatrení na ruky;**
- 3. zabezpečenie dostupnosti a správneho používania OOP všetkými zamestnancami;**
- 4. presadzovanie fyzického dištancovania a používania masiek pacientmi v čakárňach;**
- 5. využívanie telemedicíny na konzultácie s pacientmi;**

6. vykonávanie prísnych sterilizačných opatrení pre všetky zubné lekárske nástroje, zariadenie a vybavenie;

7. vetranie zubných ambulancií na zníženie rizika prenosu COVID-19.

Ďalší výskum prenosu COVID-19 vrátane konkrétnych špecifik pre stomatologickú prax má

prvoradý význam preto, aby sa odporúčania vyvíjali a upravovali podľa novoobjavujúcich sa dôkazov. Umožňuje implementovať najbezpečnejšie protokoly o ústnej zdravotnej starostlivosti. FDI čoskoro prispeje k tejto dôkazovej základni publikovaním kľúčových zistení z globálneho prieskumu zhromažďujúceho informácie od 92 národných zubných asociácií a komôr z 80 krajín.

Cieľom uvedeného zbierania informácií je definovať spoločné stratégie, ktoré boli účinné pri prevencii a kontrole nákazy COVID-19 v zubných ambulanciách po celom svete.

Sledujte najnovšie vedecké a výskumné poznatky z oblasti zubného lekárstva prostredníctvom FDI Knižnice zdrojov o COVID-19 (*FDI's COVID 19 resource library*).

Prečítajte si Úvahy organizácie WHO týkajúce sa poskytovania základných zubných lekárskejších služieb v kontexte COVID-19. (*WHO's Considerations for the provision of essential oral health services in the context of COVID-19.*)

Preklad: MUDr.Simona Dianišková, PhD,MPH